

Пет ключови идеи за Съдебна реформа на “Инициатива Правосъдие за всеки”

Това са **Петте ключови идеи на “Инициатива Правосъдие за всеки”**, върху които десетки експерти и конституционалисти в продължение на месеци работиха и постигнаха съгласие, че ще гарантират една успешна съдебна реформа. Прилагането на тези идеи е насочено към постигането на две стратегически цели:

- утвърждаване на независим съд и постигането на справедлив съдебен процес за всеки гражданин и
- повишаване ефективността и отчетността на прокуратурата

Без тези цели да бъдат осъществени, в България няма да може реално да се наложи справедливост в обществото и върховенство на закона.

Прецизираните идеи на *Инициативата* предлагаме на вниманието на народните представители като ориентир в дебата по конституционните промени и промените в Закона за съдебната власт, а също и като отправна точка за изготвяне и внасяне на допълнителни предложения в обхвата на евентуално приетия на първо четене на Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията /ЗИД КРБ/, както следва:

1. Прокуратурата да бъде също включена в реформата на съдебната власт, като се предложи изменение в чл.126 от КРБ, с което **да се премахне методическото ръководство на Главния прокурор върху дейността на всички прокурори**. Функциите и правомощията на *Главния прокурор* да бъдат ограничени до административно и организационно ръководство на Прокуратурата и общ надзор за точното и еднакво приложение на закона от всички прокурори. По този начин ще бъде гарантирана независимостта и вътрешното убеждение в работата, както и оперативната самостоятелност на съответно компетентния прокурор. Този принцип да бъде последващо развит на законово ниво /ЗСВ и НПК/, като отпаднат т.нар. задължителни писмени указания в работата му и безусловното подчинението на всеки прокурор на по-горестоящия по длъжност.
2. **Намаляване мандата на Главния прокурор от седем на пет години**, като се въведе и периодична оценка на дейността му по ръководене на Прокуратурата и осъществяването на наказателната политика в края на третата година от мандата му. Отрицателна оценка от Пленума на Висшия съдебен съвет за справянето му със служебните задължения по ръководството на Прокуратурата, както и при неприемане на годишния доклад за прилагането на закона и дейността на Прокуратурата или при уронване престижа на съдебната власт е

основание за предложение на ВСС до Президента за освобождаването му от поста. Решението за това се взема с мнозинство от 2/3 от състава на Пленума на ВСС.

3. **Въвеждане на Конституционно ниво**, в чл.126 (чл. 127) от КРБ на длъжността **“Заместник главен прокурор”** за борба с корупцията във висшия управленски ешелон на държавата, който може да образува и ръководи досъдебни производства и да внася обвинителни актове в съда на самостоятелно основание и без възлагане от *Главния прокурор*, по сигнали и жалби на граждани и държавни институции. Избира се и се отчита за дейността си пред ВСС ежегодно. Може да бъде освободен при системно несправяне със задълженията си и накърняване престижа на съдебната власт.
4. **Намаляване на парламентарната квота във ВСС от 11 на 7 членове и избор на тези членове с квалифицирано мнозинство от 2/3 от общия брой на народните представители**, с цел решително намаляване на възможностите за политическа намеса в работата на административния и кадрови орган на съдебната власт. В Закона за съдебната власт да бъдат подробно развити точните критерии, на които следва да отговарят избираемите от Парламента членове на ВСС, които да пояснят обширното понятие “високи професионални и нравствени качества”, въведено на конституционно ниво.
5. Подкрепяме предложеното в Конституционния проект на управляващото мнозинство **разделяне на Висшия съдебен съвет на две колегии – съдийска и прокурорска**, като считаме това за изключително важно с оглед осигуряване независимостта на съдиите при решаването на техните кадрови и административни въпроси. Но трябва да се добави, че **Пленумът на ВСС**, в който влизат и прокурорите и следовател, **не може да взема решения по никакви въпроси, отнасящи се до съдийски назначения, кариерно израстване, атестиране и дисциплинарни производства спрямо съдии**. Предложението за избор на председатели на Висшия касационен съд и Висшия административен съд да се прави до Пленума на ВСС само от съдийската колегия, като прокурорската колегия или отделни нейни членове да нямат право на предложения за ръководители на върховните съдилища, а само участват в обсъждането и гласуването.
В допълнение на гореизложените тези и идеи, които касаят ЗИД на КРБ, следва да заявим, че решително подкрепяме заложената уредба на „електронно правосъдие” в ЗИД на ЗСВ, което ще улесни качествено достъпа до делата, бързината на процеса и ще гарантира прозрачност и ограничаване на възможни корупционни практики в съдебната система и **се обявяваме категорично ЗА**
Въвеждане на „електронно правосъдие”, като на законово и процесуално ниво се гарантира електронното подаване на искове, размяната на съдебни книжа и дистанционен достъп до документите по делата в съдилищата, същото да бъде уредено в ЗСВ и да започне да се прилага в двугодишен срок.

16.07.2015г.
София